Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Muutettu ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi satamien turvatoimien parantamisesta”

KOM(2004) 393 lopullinen – 2004/0031 COD

(2005/C 120/06)

Neuvosto päätti 11. kesäkuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 80 artiklan 2 kohdan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta aiheesta.

Asian valmistelusta komiteassa vastannut ”liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 5. lokakuuta 2004. Esittelijä oli Anna **Bredima-Savopoulou**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 27.–28. lokakuuta 2004 pitämässään 412. täysistunnossa (lokakuun 27. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 169 puolesta, 6:n pidättyessä äänestämästä.

1 **Johdanto**

1.1 Syyskuun 11. päivänä 2001 ja maaliskuun 11. päivänä 2004 tehtyjen terrori-iskujen jälkeen maailmassa on huomattu, että terrorismin vastainen taistelu kestää pitkään. Komission jäsen Loyola **de Palacio** kehotti jo varhaisessa vaiheessa ETSK:ta laatimaan valmistelevan lausunnon liikenneturvallisuudesta. ETSK asetti joukon tavoitteita ([1]) EU:n tulevaa liikenneturvallisuuspolitiikkaa varten ja panee tyytyväisenä merkille, että komissio on hyväksynyt ne.

1.2 Merenkulun turvatoimien parantamista koskevaan Euroopan komission tiedonantoon sekä alusten ja satamien turvatoimien parantamista koskevaan asetukseen liittyen ETSK antoi satamaterminaalien turvallisuutta käsittelevän lausunnon ([2]).

1.3 Kesäkuun 30. päivänä 2004 ETSK hyväksyi lisäksi lausunnon satamien turvatoimien parantamista koskevasta direktiiviehdotuksesta ([3]). Ehdotetulla direktiivillä täydennetään alusten ja satamarakenteiden turvatoimien parantamista koskevalla asetuksella käyttöönotettuja turvatoimia varmistamalla, että koko satama kuuluu turvajärjestelmän piiriin.

2 **Komission ehdotus**

2.1 Satamien turvatoimien parantamista koskevasta direktiiviluonnoksesta neuvostossa käytyjen keskustelujen pohjalta komissio ehdotti 7 artiklan muuttamista ([4]) siten, että sataman turvasuunnitelmassa varmistetaan, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset suorittavat riskinarviointien perusteella riittävät turvatarkastukset henkilöautoille ja tavarankuljetusajoneuvoille, jotka on määrä ajaa aluksiin, jotka kuljettavat myös matkustajia.

2.2 Ehdotus koskee ro-ro-aluksia (*roll-on-roll-off*) kotimaisilla ja kansainvälisillä reiteillä. Kansainvälisen liikenteen tapauksessa asianomaisten jäsenvaltioiden on tehtävä riskinarviointi yhteistyössä.

3 **Yleistä**

3.1 ETSK tukee painokkaasti tasapainoista lähestymistapaa, jolla turvallisuus taataan vapaata kaupankäyntiä estämättä. Näin ollen se ymmärtää komission huolenaiheen, joka tuodaan esille ehdotetun direktiivin johdanto-osan uudessa 8 kappaleessa.

3.2 Aikaisempien lausuntojensa mukaisesti ETSK kannattaa täysin satamien turvatoimien parantamista koskevaan direktiiviluonnokseen ehdotettua muutosta. Vaikka täydellistä turvallisuutta ei voida koskaan saavuttaa, ETSK tuo uudelleen esiin sen, että turvatoimenpiteiden on katettava koko logistiikkaketju ja että on varmistettava, että siihen ei sisälly heikkoja kohtia. Ensisijaista huomiota on kiinnitettävä matkustajaliikenteeseen, johon kohdistuvalla terroriteolla olisi ihmishenkien kannalta vakavimmat seuraukset.

3.2.1 Ro-ro-alukset ovat erityisen alttiita terroriteoille, etenkin jos niillä kuljetetaan matkustajia. Itse asiassa ro-ro-aluksille lastatuista autoista saattaa tulla nykyajan ”Troijan hevosia” turvallisuutta ajatellen.

3.2.2 Olisi ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että ro-ro-aluksilla kuljetettavat henkilöautot ja tavarankuljetusajoneuvot eivät aiheuta vaaraa. Toimenpiteet tulisi toteuttaa satamassa tai sataman alueella ennen aluksen lastaamista, ja ne olisi toteutettava tavalla, joka haittaa mahdollisimman vähän toimintojen sujuvuutta.

([1]) EUVL C 61, 14.3.2003, s. 174.
([2]) KOM(2003) 229 lopullinen – EUVL C 32, 5.2.2004, s. 21.
([3]) KOM(2004) 76 lopullinen – EUVL C 241, 28.9.2004.
([4]) KOM(2004) 393 lopullinen.

3.2.3 Ro-ro-matkustaja-aluksilla kuljetettavien henkilöautojen ja tavarankuljetusajoneuvojen turvallisuustarkastukset aiheuttavat ongelmia, jotka johtuvat ajoneuvoihin lastattujen lastien luonteesta. Pitkäaikainen kokemus osoittaa, että asianmukaisinta olisi tarkastaa kyseisten ajoneuvojen sisältö ennen niiden saapumista satama-alueelle, jotta voitaisiin hyödyntää kehittyneitä turvallisuuslaitteita ja asianmukaisesti koulutettua henkilöstöä.

3.3 ETSK haluaa kiinnittää huomiota tarkastuksiin liittyviin vastuukysymyksiin. Vastuun henkilöautojen ja tavarankuljetusajoneuvojen turvallisuustarkastuksista tulisi luonnollisesti olla jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla eikä aluksella, jolle kyseiset ajoneuvot lastataan.

3.4 Merenkulkijoiden ja turvatarkastuksia tekevän satamahenkilöstön henkilöllisyyden tunnistamista koskevia vaatimuksia tulisi noudattaa käytännönläheisellä tavalla, jotta kaupallista toimintaa ei perusteettomasti estetä.

3.5 ETSK panee merkille, että ehdotetun muutoksen seurauksena komissio alkaa kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona ehdotettua direktiiviä aletaan soveltaa, toteuttaa yhteistyössä jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa tarkastuksia todentaakseen direktiivin nojalla vahvistettujen kansallisten suunnitelmien täytäntöönpanoa koskevat valvontamenetelmät. Komitea painottaa, että EU:n jäsenvaltioiden sekä EU:hun kuulumattomien valtioiden satamien on välittömästi luotava valmius toteuttaa satamaterminaaleja koskevia uusia turvatoimenpiteitä (ISPS-säännöstö), jotka tulivat kansainvälisesti voimaan 1. heinäkuuta 2004.

3.6 ETSK käyttää lisäksi tilaisuutta hyväkseen tähdentääkseen sitä, että satamien turvatoimien taloudellista ulottuvuutta tulisi käsitellä viipymättä EU:n tasolla ja että tulisi luoda yhdenmukainen lähestymistapa satamien ja liikennemuotojen välisen ja erityisesti roro-liikennettä rasittavan kilpailun vääristymisen estämiseksi. Komitea kehottaa komissiota tekemään yleisen arvion satamien turvatoimia koskevista rahoitusvaikutuksista sekä laatimaan toimenpiteiden toteuttamista varten tarvittaessa EU:n rahoitussuunnitelman.

Bryssel 27. lokakuuta 2004

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Anne-Marie SIGMUND